

Prima instanță: Judecătoria Ciocana mun. Chișinău
Judecător: I. Mînăscuță
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Vascan, E. Fistican, V. Negru

Dosarul nr. 2rac-477/16

ÎNCHEIERE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Galina Stratulat, Ion Druță

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu Răspundere Limitată „Arbug-Service”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Vialog Trans” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Arbug-Service” privind încasarea datoriei, penalității contractuale, dobânzii de întârziere, prejudiciului material și cheltuielilor de judecată,

la acțiunea reconvențională a Societății cu Răspundere Limitată „Arbug-Service” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Vialog Trans” cu privire la încasarea prejudiciului material, dobânzii de întârziere, prejudiciului material de și cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 20 aprilie 2016, prin care a fost admis apelul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Arbug-Service”, casată hotărîrea Judecătoria Ciocana mun. Chișinău din 27 octombrie 2015 și emisă hotărîre nouă,

c o n s t a t ă

La 23 mai 2014, SRL „Vialog Trans” s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către SRL „Arbug-Service”, solicitînd încasarea datoriei de 168 911,35 lei, a penalității contractuale de 52 759,45 lei, a dobânzii de întârziere de 9 484,09 lei și a prejudiciului material în valoare de 11 368,90 lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii depuse reclamanta SRL „Vialog Trans” a indicat că, la data de 02.07.2012, între SRL „Vialog Trans” și SRL „Arbug-Service” a fost semnat contractul nr. 12-07/1 cu privire la organizarea transportului mărfurilor export-import în trafic internațional. Conform acestui contract, SRL „Vialog Trans”, avînd calitatea de expeditor, urma să-și execute obligațiile prevăzute în pct. 2.2, iar SRL „Arbug-Service”, în calitate de comanditar urma să achite costul serviciilor prestate de expeditor.

Reclamanta a mai indicat că, respectivul contract, deși a fost încheiat pe un anumit termen determinat, își produce efectele prin voința părților până în prezent. Prețul serviciilor este prevăzut în pct. 4 din contract și constituie taxa de transport

indicată în comenzile de transport a mărfii și este determinată pentru fiecare caz în parte. Potrivit pct. 4.1.2. din contract, taxa de transport se achită de Comanditar în termen de 5 zile din ziua devamării mărfii, iar în cazul în care Comanditarul nu respectă acest termen, devin incidente dispozițiile pct. 4.1.3, respectiv pentru fiecare zi de întârziere Comanditarul va fi obligat la plata unei penalități de 0,2% din prețul de transportare a încărcăturii.

Indică reclamanta că, SRL „Arbug-Service” beneficiind de serviciile prestate de „Vialog Trans” SRL conform contractului nr. 12-07/1, dar neonorându-și obligațiile ce-i reveneau, de a achita taxele pentru transport, a acumulat o datorie de 168 911,35 lei.

Menționează că, în încercarea de a soluționa această problemă pe cale extrajudiciară, pârâtei SRL „Arbug-Service” i-au fost expediate mai multe reclamații, prin care i s-a solicitat achitarea datoriei ce o are față de reclamanta „Vialog Trans” SRL, a penalității prevăzute în contract și a dobânzii legale de întârziere. La reclamația nr. 045/14 din 08.04.2014, expediată pârâtei, reclamanta a primit un răspuns prin care Comanditarul SRL „Arbug-Service” recunoaște cuantumul datoriei de 168 911,35 lei și solicită acordarea unui termen de o lună pentru stingerea acestei datorii. În rest, cu referire la modalitatea de calcul a dobânzii de întârziere și a penalității contractuale pârâta și-a manifestat dezacordul, considerându-le neîntemeiate. Cu toate acestea, deși a solicitat un termen de o lună pentru stingerea datoriei principale, cea pe care o recunoaște și care reiese din actul de verificare întocmit chiar de pârâta SRL „Arbug-Service” la data de 15.04.2014, ultima nu și-a onorat obligațiile, iar termenul de o lună deja a fost epuizat.

Mai indică reclamanta SRL „Vialog Trans” SRL că, datoria în valoare de 168 911,35 lei rezultă din următoarele facturi: WH0322688 - 1931,83 lei; WH0322 692 - 10479,52 lei; WH0322698 - 10336,56 lei; WH0322699 - 10336,56 lei; WH0322 706 - 10272,96 lei; WH0322707 - 10272,96 lei; WH0322716 - 10312,24 lei; WH0322723 - 10369,52 lei; WH0322737 - 10490,64 lei; WH1226501 - 10472,881 lei; WH1226506- 10405,36 lei; WH1226508 - 10405,36 lei; WH1226523 - 10379,28 lei; WH1226531 - 10446,08 lei; WH1226535 - 10462,08 lei; WH1226548 - 10711,92 lei; WH1226570 - 10825,60 lei. Potrivit pct. 4.1.3. din contract, părțile au prevăzut că pentru fiecare zi de întârziere Comanditarul va fi obligat la plata unei penalități de 0,2% din prețul de transportare a încărcăturii. Astfel, pentru fiecare factură neachitată în termenul de 5 zile, după cum a fost voința părților inserată în contract, va fi calculată penalitatea de 0,2% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere, dar nu mai mult de 180 zile. Potrivit Art. 268 Cod Civil cu referire la termenele speciale de prescripție extinctivă, se prescriu în termen de 6 luni acțiunile privind încasarea penalității. În aceste circumstanțe, pentru datoriile mai vechi de 180 de zile, penalitatea de 0,2% pe zi va fi calculată maxim pentru 180 zile; pentru datoriile mai recente, penalitatea va fi calculată pentru termenul calculat de la scadență și până la data înaintării acțiunii în judecată. Astfel, penalitatea solicitată a fi încasată de la SRL „Arbug-Service” este în mărime de 52 759,35 lei.

Solicită reclamanta și încasarea de la pârâta SRL „Arbug-Service” a dobânzii de întârziere pentru toată perioada restanței, în conformitate cu art. 619 Cod Civil, care este în mărime de 9 484,09 lei și încasarea de la pârâta SRL „Arbug-Service” a prejudiciului material cauzat reclamantei în mărime de 11 368,90 lei, invocând în acest sens prevederile art. 602 Cod Civil cu referire la răspunderea pentru neexecutarea obligației, în circumstanțele în care prin neexecutarea la termen a

obligățiilor ce-i reveneau pârâtei SRL „Arbug-Service”, aceasta a pus în dificultate reclamanta „Vialog Trans” SRL de a-și onora propriile obligații față de alți parteneri de afaceri cu care deținea relații contractuale.

Astfel menționează că, pentru a nu-și pune în pericol întreaga activitate, reclamanta a contractat un credit de la bancă în vederea stingerii tuturor obligațiilor pe care le avea față de terțe persoane. Astfel, la data de 12.12.2013, reclamanta a contractat de la BC „Mobias-Banca Groupe Societe Generale” SA un credit în valoare de 200 000 lei pe un termen de 1 an, cu scopul finanțării mijloacelor circulante, conform contractelor pe care le avea de onorat reclamanta. La data la care a fost contractat împrumutul de la bancă, datoria pe care o avea pârâta SRL „Arbug-Service” față de reclamantă era de 255 275,67 lei. Creditul a fost acordat cu o dobândă de 10,45% anual, în afară de aceasta fiind perceput comision de acordare a creditului de 1% din sumă și taxa pentru analiza dosarului de 150 lei.

În aceste condiții, reclamanta consideră, că prin atitudinea necorespunzătoare, neglijentă și neresponsabilă din partea pârâtei, care în mod sistematic întârzia cu onorarea obligațiilor referitoare la achitarea taxelor de transport, reclamantei i-a fost cauzat un prejudiciu material estimat ca fiind egal cu valoarea dobânzii percepute de banca creditoare pentru perioada de întârziere din partea pârâtei în a-și onora obligațiile pecuniare.

Pintr-o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, reclamanta SRL „Vialog Trans” a solicitat încasarea de la pârâta SRL „Arbug-Service” în beneficiul său, a datoriei de 168 911,35 lei, a penalității contractuale în mărime de 60 808,09 lei, a dobânzii legale de 15 442,26 lei, a prejudiciului material în mărime de 15 116,71 lei și a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 7 257,71 lei și cheltuielile de asistență juridică de 5 000 lei (f.d. 154-156 vol. I).

SRL „Arbug-Service” a înaintat împotriva SRL „Vialog Trans” o acțiune reconvențională, prin care a solicitat încasarea de la SRL „Vialog Trans” SRL în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 10 711,92 lei și a cheltuielilor de judecată (f.d. 189-190 vol. I).

În motivarea acțiunii reconvenționale, „Arbug-Service” SRL a invocat că la data de 27.01.2014, între SRL „Vialog Trans” și SRL „Arbug-Service” a fost încheiat contractul-comandă privind serviciile intermediare de transport internațional. Potrivit prevederilor contractului-comandă, SRL „Vialog Trans” și-a asumat obligația de a organiza transportul mărfii fără a fi el însuși transportator, adică cu dreptul de a încheia cu persoane terțe contract de transport în vederea executării comenzilor primite. Potrivit contractului-comandă din 27.01.2014, SRL „Vialog Trans” s-a angajat să execute transportul mărfii, și anume: 20,5 tone de carne, care conform comenzii beneficiarului urma să fie livrată pînă la data de 01.02.2014, la temperatura de -18°C.

La data de 01.02.2014, marfa a fost transportată la locul de descărcare din mun. Chișinău, „Free-Fisher”. La aceeași dată, contabilă SRL „Arbug-Service” a semnat actul de confirmare a executării lucrărilor și factura fiscală WH1226548, însă aceasta nu a cunoscut despre faptul că marfa nu a fost adusă la locul descărcării la temperatura necesară de -18°C.

La data de 01.02.2014, în prezența a cinci persoane, inclusiv și a șoferului care a efectuat transportul - Josan Petru, SRL „Arbug-Service” a întocmit actul de constatare precum că marfa a fost adusă nu la temperatura de -18°C, dar la temperatura de -4°C. Șoferul Josan Petru a refuzat să semneze actul.

Ulterior, SRL „Arbug-Service” a livrat la SRL „Asgardan Grup” carne - pulpe de găină (sferturi de găină), care a fost importată anume în baza comenzii din 27.01.2014, fapt confirmat prin certificatul sanitar-veterinar (Forma nr.2). La rîndul său, SRL „Asgardan Grup” a livrat marfa la SA „Basarabia Nord”, care la data de 23.05.2014, a emis actul de constatare privind faptul că marfa este alterată, și urmează a fi eliberată factura în minus.

Consideră SRL „Arbug-Service”, că „Vialog Trans” SRL în relațiile sale obligaționale ce decurg din contractul-comandă de transport a mărfii, a acționat cu rea-credință, or, potrivit art. 513 Cod civil, debitorul și creditorul trebuie să se comporte cu bună-credință și diligentă la momentul nașterii, pe durata existenței, la momentul executării și stingerii obligației. Potrivit normelor materiale, expeditorul este răspunzător de executarea contractului de transport din momentul primirii mărfii la punctul de preluare a mărfii pînă la momentul eliberării încărcăturii la destinație, persoanei îndreptățită să dispună de ea.

În această situație, SRL „Arbug-Service” consideră că transportatorul/cărașul poartă răspundere pentru deteriorarea mărfii, iar potrivit ar. 1398 din Codul Civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Prin încheierea Judecătorei Ciocana mun. Chișinău din 05 septembrie 2014, a fost primită în procedură acțiunea reconvențională înaintată de SRL „Arbug-Service” împotriva SRL „Vialog Trans” (f.d. 193 vol. I).

Prin cererea de majorare a pretențiilor din acțiunea reconvențională, SRL „Arbug-Service” a solicitat încasarea de la SRL „Vialog Trans” în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 279 106,92 lei și a cheltuielilor de judecată, invocînd că la data de 20.08.2014, cumpărătorul „Asgardan Grup” SRL a emis actele de retur a mărfii în sumă de 105 212,80 lei (factura fiscală HB2467326 din 20.08.2014) și în sumă de 28 685,25 lei (factura fiscală HB 2467327 din 20.08.2014). Din cantitatea totală, 5 250 kg de carne a fost vîndută cu 8 lei pentru un kg unei crescătorii de cîini, prejudiciul fiind micșorat cu 42 000 lei. Astfel, „Arbug-Service” SRL a invocat că prejudiciul material total care i-a fost cauzat este de 279 106,92 lei (f.d. 24-25 vol. II).

La 18 mai 2015, SRL „Vialog Trans” a înaintat o altă cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, prin care a solicitat încasarea de la pîrîta „Arbug-Service” SRL în beneficiul său, a datoriei de 168 911,35 lei, a penalității contractuale în mărime de 60 808,09 lei, a dobînzii legale de 35 447,84 lei, a prejudiciului material în mărime de 17 266,71 lei și a cheltuielilor de judecată formate din taxa de stat în mărime de 8 623,02 lei și cheltuielile de asistență juridică de 5 000 lei (f.d. 136-137 vol. II).

La 27 octombrie 2015, SRL „Arbug-Service” a înaintat o altă cerere de majorare a pretențiilor din acțiunea reconvențională, prin care a solicitat încasarea de la SRL „Vialog Trans” în beneficiul său a prejudiciului material în mărime de 279 106,92 lei, a dobînzii de întîrziere de 66 630,09 lei, a prejudiciului material de 34 754,70 lei și a cheltuielilor de judecată. În motivarea acesteia, „Arbug-Service” SRL a invocat că din cauza pierderii mijloacelor financiare, a luat un credit de 2 000 000 lei pentru majorarea mijloacelor circulante, insuficiența sumei de 279 106,92 lei constituie 13,955 % formată din cheltuielile pentru creditul de 2 000 000 lei - dobînda, penalitățile și comisioanele la credit (249 048,34 lei). 13.955 % din cota -

parte a creditului constituie 34 754,70 lei (f.d. 153-155 vol. II).

Prin hotărîrea Judecătorei Ciocana mun. Chişinău din 27 octombrie 2015:

-Acţiunea de bază a fost admisă integral;

-S-a încasat de la SRL „Arbug-Service” în beneficiul SRL „Vialog Trans” datoria în sumă de 168 911,34 lei, penalitatea contractuală de 60 803,09 lei, dobînda legală de întârziere de 35 447,84 lei, prejudiciul material în valoare de 15 116,72 lei, precum şi cheltuielile de judecată legate de achitarea taxei de stat în mărime de 8 623,02 lei şi de acordare a asistenţei juridice în sumă de 5 000 lei, iar în total suma de 293 902,01 lei;

-S-a respins integral, ca fiind tardivă şi neîntemeiată, acţiunea reconvenţională a SRL „Arbug-Service” împotriva SRL „Vialog Trans” cu privire la încasarea prejudiciului material de 279 106,92 lei, a dobînzii de întârziere de 66 630,09 lei, a prejudiciului material de 34 754,70 lei.

Prin decizia Curţii de Apel Chişinău din 20 aprilie 2016, a fost admis apelul declarat de SRL „Arbug-Service”, a fost casată hotărîrea Judecătorei Ciocana mun. Chişinău din 27 octombrie 2015, fiind adoptată o hotărîre nouă, prin care:

-S-a admis parţial cererea de chemare în judecată a reclamantei SRL „Vialog Trans” împotriva pîrîtei „Arbug-Service” SRL şi s-a încasat de la „Arbug-Service” SRL în beneficiul SRL „Vialog Trans” suma de 168 911,34 lei cu titlu de datorie, suma de 60 808,09 lei cu titlu de penalitate contractuală, suma de 35 447,84 lei cu titlu de dobîndă de întârziere, suma de 8 105 lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru achitarea taxei de stat la depunerea acţiunii reieşind din cuantumul pretenţiilor admise şi suma de 10 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistenţă juridică acordată în prima instanţă şi în instanţa de apel, iar în rest, s-a respins ca neîntemeiată cerinţa reclamantei SRL „Vialog Trans” privind încasarea de la pîrîta „Arbug-Service” SRL în beneficiul său, a prejudiciului material cauzat în mărime de 17 266,71 lei;

-S-a respins integral ca neîntemeiată acţiunea reconvenţională înaintată de către „Arbug-Service” SRL împotriva SRL „Vialog Trans” cu privire la încasarea de la „Vialog Trans” SRL în beneficiul „Arbug-Service” SRL a prejudiciului material cauzat în mărime de 279 106,92 lei, a dobînzii de întârziere în mărime de 66 630,09 lei, a sumei de 34 754,70 lei cu titlu de prejudiciu material efectiv şi a sumei de 15 028,25 lei cu titlu de cheltuieli de judecată.

Nefiind de acord cu decizia menţionată, la 16 iunie 2016, în termenul prevăzut de lege, SRL „Arbug-Service” a declarat recurs, solicitînd admiterea recursului, casarea integrală a deciziei Curţii de Apel Chişinău din 20 aprilie 2016 şi a hotărîrii Judecătorei Ciocana mun. Chişinău din 27 octombrie 2015, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere parţială a cererii de chemare în judecată înaintată de SRL „Vialog Trans” privind încasarea datoriei în mărime de 90 241,68 lei, în rest cerinţa privind încasarea datoriei a respinge, cu încasarea sumei penalităţii în sumă de 20 000 lei şi cheltuielile de judecată proporţional pretenţiilor admise. Totodată de a admite integral cererea reconvenţională înaintată de SRL „Arbug-Service” cu încasarea la SRL „Vialog Trans” în beneficiul SRL „Arbug-Service” a prejudiciului material cauzat în sumă de 279 106,92 lei, a dobînzii de întârziere de 66 630,09 lei, a prejudiciului material efectiv de 34 754,70 lei şi a cheltuielilor de judecată în sumă de 37 301,46 lei.

În motivarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt şi de drept invocate pe parcursul examinării cauzei în instanţele inferioare, recurenta a indicat că atît instanţa de apel cît şi instanţa de fond nu au constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele

care au importanță pentru soluționarea pricinii, au aplicat eronat normele de drept material.

La 20 octombrie 2016, SRL „Vialog Trans” a prezentat referință pe marginea recursului declarat, solicitând respingerea acestuia.

Examinând temeiurile recursului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a RM consideră că recursul este inadmisibil din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC RM, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) al articolului menționat, prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că au fost aplicate eronat normele de drept material sau procedural, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3), (4) CPC RM.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de SRL „Arbug-Service” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurenta nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea actelor judecătorești contestate, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel sau instanța de fond, respectiv nu constituie temei de casare a actelor judecătorești recurate.

Colegiul reține că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs. Prin prisma art. 432 alin.(4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC. Din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se

încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul ține să menționeze că conform jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell vs Irlanda, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de SRL „Arbug-Service” ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 433 lit. a), 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e

Recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „Arbug-Service” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Galina Stratulat

Ion Druță